

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a tagállamok számára a pénzügyi eszközöket végrehajtó testületek kiválasztásához

(2016/C 276/01)

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Jogszábeli hivatkozás és jogi háttér	2
2.	Háttérinformációk	2
3.	A pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztása	4
3.1.	A közbeszerzési jogszabályoknak és alapelveknek megfelelő kiválasztás	4
3.1.1.	A 2004/18/EK vagy a 2014/24/EU irányelvek rendelkezései szerinti kiválasztás	4
3.1.2.	Az irányelv küszöbértékei alatt: kiválasztás a Szerződésben foglalt elveknek megfelelően	7
3.2.	Az EBB kijelölése	7
3.3.	Az EBA kijelölése	8
3.4.	Nemzetközi pénzügyi intézmény kijelölése	8
3.5.	Egységen belüli szerződés-odaítélés	9
3.5.1.	Szerződés egységen belüli odaítélésének feltételei a 2014/24/EU irányelv átültetéséig vagy 2016. április 18-ig (a kettő közül a korábbi időpontig)	9
3.5.2.	Szerződés egységen belüli odaítélésének feltételei a 2014/24/EU irányelv (a 2014/24/EU irányelv 12. cikke) átültetése vagy 2016. április 18. után	11
3.6.	A közzsféabeli szervek közötti együttműködés	14
3.6.1.	A közzsféabeli szervek közötti együttműködés feltételei a 2014/24/EU irányelv átültetéséig vagy 2016. április 18-ig (a kettő közül a korábbi időpontig)	15
3.6.2.	A közzsféa szervezetei közötti együttműködés feltételei a 2014/24/EU irányelv átültetése vagy 2016. április 18. után	16
3.7.	A BFR 7. cikkében foglalt követelmények	17
3.7.1.	A kiválasztás szempontjai	17
3.7.2.	Az odaítélés kritériumai	18
3.7.3.	A feladatmeghatározás elemei	19
4.	Hivatkozások, linkek	19

1. Jogszabályi hivatkozás és jogi háttér

Jogszabályok	Cikkek
Az 1303/2013/EU rendelet ⁽¹⁾	37. cikk (1) bekezdés – Pénzügyi eszközök
Közös rendelkezésekről szóló rendelet (a továbbiakban: KRR)	38. cikk (4) és (5) bekezdés – A pénzügyi eszközök végrehajtása
A 480/2014/EU rendelet ⁽²⁾ A felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: FBR)	7. cikk – A pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztásának kritériumok
Az 1305/2013/EU rendelet	
A 2004/18/EK irányelv	
A 2014/24/EU irányelv	

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

⁽²⁾ A Bizottság 2014. március 3-i 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet kiegészítéséről (HL L 138., 2014.5.13., 5. o.).

2. Háttérinformációk

Azok az irányító hatóságok, amelyek a program céljainak elérésére pénzügyi eszközöket kívánnak alkalmazni, a végrehajtási feladatokat elvégezhetik közvetlenül saját maguk, beruházhatnak meglévő vagy újonnan létrehozott jogalanyok tőkéjébe, vagy megbízhatnak más szervezeteket a végrehajtási feladatokkal ⁽¹⁾. Az utóbbi esetben a KRR 38. cikke (4) bekezdésének b) pontja különféle lehetőségeket mutat be arra vonatkozóan, hogy milyen szervezeteket lehet megbízni a pénzügyi eszközök végrehajtásának feladatával. Ez az iránymutató feljegyzés a megbízás lehetőségeivel kapcsolatban nyújt bővebb felvilágosítást ⁽²⁾.

A pénzügyi eszközök megvalósíthatók „alapok alapja” struktúrák vagy „alapok alapja” nélküli struktúrák révén. Amennyiben a pénzügyi eszközöket alapok alapja struktúrák révén valósítják meg, jellemzően két szinten kell a szervezeteket kiválasztani: ki kell választani az alapok alapját végrehajtó szervezetet és adott pénzügyieszköz-terméke(ke)t megvalósító szervezeteket, azaz pénzügyi közvetítőket (a továbbiakban mindkét szervezetre pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetként utalunk). Az irányító hatóság a KRR 37. cikkének (2) bekezdésében előírt előzetes értékelés megállapításainak figyelembevételével dönt a leginkább megfelelő végrehajtási szerkezetéről.

A KRR több olyan szervezettípust is meghatároz, amelyet az irányító hatóságok a pénzügyi eszközök végrehajtásával megbízhatnak, azonban nem határozza meg a megbízások esetében követendő eljárásokat.

Ugyanakkor a KRR 37. cikkének (1) bekezdése emlékeztet azokra az alapelvekre, amelyeknek az irányító hatóságoknak – többek között a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztásakor – meg kell felelniük: be kell tartaniuk az alkalmazandó jogot, különös tekintettel az állami támogatásokra és a közbeszerzésekre vonatkozó rendelkezésekre, és ily módon – amennyiben szükséges, a nemzeti versenyhivatalokkal való egyeztetést követően – ők felelnek a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztásával kapcsolatban alkalmazandó valamennyi jogszabály betartásáért. A KRR 38. cikkének (4) bekezdése értelmében a pénzügyi eszközök végrehajtása során a szervezeteknek biztosítaniuk kell az

⁽¹⁾ Lásd a KRR 38. cikke (4) bekezdésének a), b) és c) pontjait.

⁽²⁾ A KRR 38. cikkének (4) bekezdése értelmében, amennyiben a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezet kiválasztásához közbeszerzési szerződés megkötése szükséges, az ilyen jogalanyok kiválasztásának az ebben az iránymutató feljegyzésben pontosított szabályait kell alkalmazni.

alkalmazandó jogszabályok (többek között a közbeszerzésekre irányadó szabályok) betartását. A KRR-nek az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (EUMSZ) rögzített elveket tükröző 38. cikkének (5) bekezdése is megállapítja, hogy a pénzügyi közvetítőket nyílt, átlátható, arányos és hátrányos megkülönböztetéstől mentes eljárás alapján kell kiválasztani, az összeférhetetlenség elkerülésével⁽³⁾.

Ezenkívül az FBR 7. cikkének (1) és (2) bekezdése konkrét kritériumokat tartalmaz a pénzügyi eszközöket végrehajtó, az EBB-től és az EBA-tól különböző szervezetek kiválasztására, a 7. cikk (3) bekezdése pedig az alapok alapját végrehajtó szervezetek – köztük az EBB és az EBA – által a pénzügyi közvetítő tekintetében alkalmazandó kiválasztási folyamatra vonatkozóan.

A pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztása nem szükségszerűen esik egybe a pénzügyi eszközre vonatkozó művelet kiválasztásával⁽⁴⁾.

A művelet kiválasztása az irányító hatóság feladata⁽⁵⁾. A pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztásától eltérően, a művelet kiválasztására nem vonatkoznak sem a közbeszerzési szabályok és alapelvek, sem az FBR 7. cikkében foglaltak.

Az alább ismertetett és a közbeszerzési szabályok hatályán kívül eső egyes helyzetek kivételével az európai strukturális és beruházási alapok szabályozási keretében létrehozott pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek által nyújtott szolgáltatásokra a közbeszerzési szabályok és alapelvek vonatkoznak. Ezért az ilyen (az alapok alapját végrehajtó vagy a pénzügyi közvetítő) szervezeteket az irányadó jogszabályoknak megfelelően kell kiválasztani.

Az, hogy melyik az alkalmazandó közbeszerzési irányelv (a 2004/18/EK vagy a 2014/24/EU irányelv), attól függ, hogy az ajánlatkérő szerv⁽⁶⁾ (azaz a jogalany szolgáltatásait a pénzügyi eszköz végrehajtásához igénybe vevő programirányító hatóság) mikor indítja el a kiválasztási eljárást, illetve, hogy mikor születik döntés arról, hogy a szerződés odaítéléséhez hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást alkalmaznak, illetve a 2014/24/EU irányelv átültetésének időpontjától. Egységen belüli vagy az igazgatási szervek közötti együttműködés esetén, az az időpont, amikor az ajánlatkérő szerv végleges döntés hoz arról, hogy a szerződés odaítéléséhez⁽⁷⁾ hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást alkalmaz, fontos annak eldöntéséhez, hogy az ítélezési gyakorlatban vagy a 2014/24/EU irányelvben meghatározott feltételek fennállnak-e (lásd az alábbi 3.5. és 3.6. szakaszt)⁽⁸⁾.

A 2014/24/EU irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére előírt határidő 2016. április 18. volt. Az ajánlatkérő szerv köteles alkalmazni az ezen időpont előtt elfogadott átültető intézkedéseket. Ezt követően az ajánlatkérő szervezetnek abban az esetben is a 2014/24/EU irányelv rendelkezéseit kell alkalmazniuk, ha a tagállam nem ülteti át az irányelvet. 2016. április 18-a után az irányelv valamennyi rendelkezése, köztük a belső vagy az igazgatási szervek közötti együttműködésre vonatkozóak is, kötelezően alkalmazandók.

(3) A nyílt, átlátható, arányos és hátrányos megkülönböztetéstől mentes, az összeférhetetlenséget kizáró eljárás lebonyolításának kötelezettsége úgy teljesíthető, ha a pénzügyi közvetítőket a közbeszerzés szabályai és alapelvei szerint választják ki. Amennyiben a pénzügyi közvetítővel közvetlenül kapcsolatba lehet lépni, az ajánlatkérő szervezetnek ellenőrizniük kell, hogy egynél több olyan, közvetlenül elérhető szervezet van-e, amely nyújtani tudja a szóban forgó szolgáltatást. Ebben az esetben az ajánlatkérő szervezetnek átlátható, arányos és hátrányos megkülönböztetéstől mentes, az érintett jogi személyiségek közötti összeférhetlenséget kizáró eljárást kell lefolytatnia a KRR 38. cikkének (5) bekezdésével összhangban. Az irányelvben előírt eljárási követelmények mellett, az e követelményeknek való megfelelés egyik módja, ha valamennyi érintett jogalanyt értesítik a tervezett pénzügyi szolgáltatási szerződésről, és az ajánlatkérő szerv által értékelendő pályázat benyújtására kéri fel őket.

(4) A művelet kiválasztása a pénzügyi eszközhöz történő programfinanszírozási hozzájárulásra vonatkozó döntést jelenti, nem pedig a pénzügyi eszközből a végső kedvezményezettek részére végrehajtott későbbi befektetéseket.

(5) A pénzügyi eszközre vonatkozó műveletet az ERFA, a KA és az ESZA tekintetében az irányító hatóság választja ki a KRR 125. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelően. Az EMVA tekintetében a pénzügyi eszközre vonatkozó műveletet az 1305/2013/EU rendelet 65. cikke (4) bekezdésének, illetve 66. és 49. cikkének megfelelően kell kiválasztani.

(6) Az ajánlatkérő szerv meghatározása megtalálható a 2004/18/EK irányelv 1. cikkének 9. pontjában („ajánlatkérő szerv”: az állami, területi és települési hatóságok, a közjogi intézmények, továbbá az egy vagy több ilyen hatóság, illetve közjogi intézmény által létrehozott társulások) és a 2014/24/EU irányelv 2. cikkének 1. pontjában („ajánlatkérő szerv”: az állami, területi és települési hatóságok, a közjogi intézmények, továbbá az egy vagy több ilyen hatóság, illetve közjogi intézmény által létrehozott társulások) is.

(7) Annak eldöntése szempontjából, hogy melyik irányelv alkalmazandó, az az időpont az irányadó, amikor az ajánlatkérő szerv kiválasztja az általa követendő eljárást és véglegesen eldönti, hogy fennáll-e a pályázati felhívás kiírására irányuló kötelezettség a közbeszerzés odaítéléséhez (vö. C-576/10 – Bizottság kontra Hollandia, 52. pont).

(8) A szerződés odaítéléséről szóló döntést igazolni kell, ugyanakkor nem vonatkozik jogszabály arra, hogy a döntésnek pontosan milyen formát kell öltenie. Az FBR 7. cikkében foglalt kritériumok értékelése önmagában nem jelent szerződés odaítéléséről szóló döntést, ugyanakkor az ajánlatkérő szervezet az értékelés alapján hozott döntése jelentheti azt az időpontot, amikor az ajánlatkérő véglegesen eldönti, hogy a közbeszerzési szerződés odaítéléséhez hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárást alkalmaz.

Az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatára alapozva a 2014/24/EU irányelv külön foglalkozik a feladatoknak az ajánlatkérő szerv tulajdonában álló vagy általa ellenőrzött állami szervezetekre történő átruházásával (vertikális vagy egységen belüli együttműködés) és az igazgatási szervek közötti együttműködéssel (horizontális együttműködés). A 2014/24/EU irányelv átültetésére megszabott határidő előtt a szerződések odaítélésekor – legyen szó bármelyik együttműködés-típusról – teljesülniük kell az ítélezési gyakorlatban rögzített feltételeknek (lásd az alábbi 3.5.1. és 3.6.1. szakaszt).

Megjegyzendő, hogy az a tény, hogy az európai strukturális és beruházási alapok programjaiban esetlegesen feltüntetésre kerülnek pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek, nem menti fel az ajánlatkérő szervet az alól, hogy a közbeszerzési szabályokat és elveket alkalmazza e szervezetek kiválasztásakor.

3. A pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztása

3.1. A közbeszerzési jogszabályoknak és alapelveknek megfelelő kiválasztás

Az alább ismertetett helyzetek kivételével, továbbá azt az esetet leszámítva, amikor az irányító hatóság úgy dönt, hogy a KRR 38. cikke (4) bekezdése c) pontjában foglaltak értelmében közvetlenül hajtja végre a pénzügyi eszközt, az irányító hatóságnak a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztásakor a közbeszerzési szabályokat és elveket kell alkalmaznia. Ezeket a szabályokat a közreműködő szervezeteknek⁽⁹⁾ és az alapok alapját végrehajtó, ajánlatkérő szervként eljáró szervezeteknek is tiszteletben kell tartaniuk.

A közbeszerzési szerződéseknek a tagállamok hatóságai által vagy nevében történő odaítélésekor tiszteletben kell tartani az EUMSZ alapelveit, különösen az áruk szabad mozgását, a letelepedés szabadságát, a szolgáltatásnyújtás szabadságát és egyéb kapcsolódó alapelveket, például az egyenlő bánásmódnak, a megkülönböztetés tilalmának, a kölcsönös elismerésnek, az arányosságnak és az átláthatóságnak elvét. Az egy bizonyos értékhatárt meghaladó közbeszerzések vonatkozásában a nemzeti közbeszerzési eljárások összehangolása biztosítja, hogy ezek az elvek a gyakorlatban is érvényesüljenek és a közbeszerzés a versenyen alapuljon. A közbeszerzésekre a közbeszerzési irányelveket (a 2004/18/EK vagy a 2014/24/EU irányelvet) kell alkalmazni.

3.1.1. A 2004/18/EK vagy a 2014/24/EU irányelvek rendelkezései szerinti kiválasztás

3.1.1.1. Értékhatár

A szolgáltatási szerződések vonatkozásában a 2004/18/EK irányelv 7. cikke és a 2014/24/EK irányelv 4. cikke említi azt a két értékhatárt, amelyek elérésekor az adott irányelvet alkalmazni kell⁽¹⁰⁾:

- a 2004/18/EK irányelv IV. és a 2014/24/EK I. mellékletében központi kormányzati szervként felsorolt ajánlatkérő szervek által odaítélt közbeszerzések esetében 135 000 EUR,
- egyéb ajánlatkérő szervek által odaítélt, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében 209 000 EUR.

A 2004/18/EK irányelv 7. cikkének és a 2014/24/EK irányelv 4. cikkének megfelelően, az értékhatárt a pénzügyi eszközt megvalósító szervezetek által nyújtandó szolgáltatások becsült, hea-nélküli értékére kell alkalmazni.

Banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások esetében a becsült szerződéses érték kiszámításához a díjat, a fizetendő jutalékot, a kamatot és egyéb ellenszolgáltatásokat kell figyelembe venni (a 2004/18/EK irányelv 9. cikke (8) bekezdésének és a 2014/24/EK irányelv 5. cikke (13) bekezdésének megfelelően).

3.1.1.2. Útmutatás a közbeszerzési eljárásokhoz

A közbeszerzések során elkövetett gyakori hibák elkerüléséről szóló, az alkalmazók számára készült útmutatás⁽¹¹⁾ – annak ellenére, hogy a 2004/18/EK irányelv szerinti közbeszerzésekre vonatkozik – az ajánlatkérő szervek részére is hasznos lehet. Emlékeztet azokra a speciális kérdésekre, amelyeknek különös figyelmet kell szentelni: ilyen például a pályázat hatályának meghatározása, a megfelelő kiválasztási eljárás kiválasztása, a megfelelő kizárási, kiválasztási és odaítélési kritériumok meghatározása (az ezekre vonatkozó félreértéseket elkerülendő), az előírt határidők betartásának szükségessége annak érdekében, hogy elegendő idő álljon a pályázók rendelkezésére a pályázat elkészítéséhez és beadásához, és az ajánlatok közzétett kritériumok alapján történt értékelésének dokumentálására vonatkozó előírás.

⁽⁹⁾ A közreműködő szervezet fogalmát a KRR 2. cikkének 18. pontja határozza meg: „bármely közjogi vagy magánjogi szervezet, amely irányító vagy igazoló hatóság felelőssége alatt működik vagy ilyen hatóság nevében hajt végre feladatokat a műveleteket végrehajtó kedvezményezettek vonatkozásában”. A közreműködő szervezeteket többek között az irányadó közbeszerzési jogszabályokkal összhangban vagy, adott esetben, azok kizárásával kell kiválasztani. A KRR 123. cikkének (6) bekezdése értelmében „a tagállam kijelölhet egy vagy több közreműködő szervezetet is arra, hogy az irányító vagy az igazoló hatóság bizonyos feladatait annak felelősségére elvégezze”. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni az EREA, az ESA, a Kohéziós Alap és az ETHA tekintetében. Az 1305/2013/EU rendelet 66. cikkének (2) bekezdése ugyanezt a lehetőséget biztosítja az EMVA vonatkozásában, amikor rögzíti, hogy abban az esetben, ha az irányító hatóság feladatainak egy részét más szervezetre ruházták át, a feladatok irányításának és végrehajtásának hatékonyságáért és szabályszerűségéért továbbra is kizárólag az irányító hatóság felel, és biztosítja, hogy a közreműködő szervezet hozzájusson a fenti feladatok végrehajtásához szükséges valamennyi adathoz és információhoz.

⁽¹⁰⁾ Ezeket az értékhatárokat a 2014/24/EK irányelv 6. cikkének megfelelően kétfévente felül kell vizsgálni.

⁽¹¹⁾ Az Európai Unió Kiadóhivatala – ISBN 978-92-79-50323-8; a tagállamok részére – végleges formában – még nem juttatták el.

3.1.1.3. Az eljárás megválasztása

Az ajánlatkérő szerv dönti el, hogy a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztásához melyik a legmegfelelőbb közbeszerzési eljárás.

Különösen összetett beszerzésekhez olyan egyedi eljárások állnak rendelkezésre a közbeszerzési irányelvekben, mint a tárgyalásos eljárás vagy a versenypárbeszéd (vö. a 2004/18/EK irányelv 28–31. cikke és a 2014/24/EU irányelv 26. cikke), amelyek – bizonyos feltételek mellett – lehetővé teszik az ajánlatkérő szerv sajátos igényeinek figyelembevételét.

A 2014/24/EU irányelv 26. cikke (4) bekezdése a) pontjának megfelelően a fenti két eljárás valamelyikét lehet alkalmazni egyebek mellett akkor, ha az ajánlatkérő szerv igényeit az azonnal rendelkezésre álló megoldások kiigazítása nélkül nem lehet kielégíteni, vagy ha a szerződés – a jellegével, összetettségével vagy jogi és pénzügyi kialakításával kapcsolatos sajátos körülmények vagy az ezekhez kötődő kockázatok miatt – előzetes tárgyalások nélkül nem ítéltető oda. Az ajánlatkérő szervre van bízva annak értékelése, hogy fennáll-e ilyen sajátos körülmény.

Az irányelv azt is lehetővé teszi, hogy ezeket az eljárásokat alkalmazzák, ha a beszerzési eljárás eredménytelen volt. A 2014/24/EU irányelv 26. cikke (4) bekezdése b) pontjának megfelelően tárgyalásos eljárást vagy versenypárbeszédet lehet alkalmazni abban az esetben is, ha kizárólag szabálytalan vagy érvénytelen ajánlatokat nyújtottak be. Abban az esetben, ha a tárgyalásos eljárásba bevonják mindazokat az ajánlattevőket, akik, illetve amelyek teljesítik a 2014/24/EU irányelv 57–64. cikkében foglalt feltételeket, és akik, illetve amelyek a megelőző nyílt vagy meghívásos eljárásban a közbeszerzési eljárás formai követelményeinek megfelelő ajánlatot nyújtottak be, nem kötelező hirdetmény közzététele.

3.1.1.4. Keretmegállapodások alkalmazása

A későbbi szerződésmódosítások szükségessé válásának és az átruházandó feladatok terjedelmében bekövetkező későbbi változásoknak a kezelése érdekében az ajánlatkérő szervek fontolóra vehetik keretmegállapodások alkalmazását⁽¹²⁾.

A keretmegállapodások bizonyos mértékű rugalmasságot biztosítanak a pénzügyi szolgáltatási szerződések kezelésében, mivel ezek révén a szolgáltatás mennyisége az ajánlatkérő szerv, illetve a kedvezményezett igényeihez igazítható. Mivel nem mindig lehet előre látni a kedvezményezettek pénzügyi eszközök iránti keresletét, a keretmegállapodás a kisebb vagy a nagyobb volumenű kereslet kielégítéséhez szükséges rugalmasságot biztosíthatja.

Emlékeztetnünk kell arra is, hogy az ajánlatkérő szerv a keretmegállapodást követően nem köteles az előrelátható teljes mennyiségre vonatkozóan egyedi szerződéseket kötni. Ezért, ha a keretmegállapodás több pénzügyi eszköz-típusra vonatkozik, és az adott pénzügyi eszközt nem megfelelően alakították ki vagy nem igazították hozzá a végső kedvezményezett igényeihez, nem kötelező egyedi szerződést kötni ennek a pénzügyi eszköznek a végrehajtására.

Ha eltérő pénzügyi szolgáltatásoknak azonos feltételeknek kell megfelelniük, az azt a kockázatot hordozza, hogy egy adott pénzügyi szolgáltatás (vagy eszköz) ár- vagy minőségi feltételeit befolyásolják a többi pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó feltételek abban az esetben is, ha nincs lényeges kapcsolat a két szolgáltatás (vagy eszköz) között. Emiatt, ha keretmegoldás alkalmazására kerül sor, javasolt a részekre bontás. Ennek segítségével mindegyik rész árát és minőségét külön-külön érdemben lehet értékelni. A pályázók a részek közötti gazdasági és minőségi feltételek kompenzálásával kiigazíthatják pályázatukat annak érdekében, hogy a leginkább előnyös ár-érték arányú pályázatot nyújtsák be több ilyen részre vonatkozóan vagy törekedjenek arra, hogy egy adott rész jobban igazodjon egyedi képességeikhez.

Az ajánlatkérő szerveknek a pályázati eljárás megindítása előtt valamennyi szolgáltatás (vagy eszköz) konkrét céljait érdemes külön-külön elemezniük a szolgáltatás (vagy eszköz) végső kedvezményezetti körének vonatkozásában annak érdekében, hogy meg tudják határozni az egyes részek tárgyát. A keretmegállapodások rugalmassága lehetővé teszi a szerződéskötést abban az esetben, ha a pénzügyi eszköz a kereslet tekintetében sikeres, továbbá annak tesztelésére is alkalmas, hogy egy adott egyedi pénzügyi eszköz megfelel-e egy adott gazdasági szektorban működő végső kedvezményezett igényeinek.

A keretmegállapodás becsült értékét (amelyet fel kell tüntetni a hirdetményben, és amely a keretmegállapodás teljes időtartama alatt tervezett valamennyi szerződés HÉA nélküli, becsült maximális összege) úgy kell megállapítani, hogy fedezhesse a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezetet a kezelésért megillető összegben esetlegesen bekövetkező növekedést.

⁽¹²⁾ Vö.: a 2014/18/EU irányelv 1. cikkének (5) bekezdése és a 2014/24/EU irányelv 33. cikkének (33) bekezdése.

A keretmegállapodás időtartamát illetően a 2014/24/EU 33. cikkének (1) bekezdése megállapítja, hogy a keretmegállapodás időtartama nem haladhatja meg a négy évet, kivéve a kellően – különösen a keretmegállapodás tárgyával – indokolt kivételes eseteket. Ugyanakkor az irányelv (62) preambulumbekkezdésében található pontosítás értelmében, „bár a keretmegállapodáson alapuló szerződések magának a keretmegállapodásnak a lejárta előtt kell odaítélni, az adott keretmegállapodáson alapuló egyes szerződések időtartamának nem kell egybeesnie a keretmegállapodás időtartamával”.

3.1.1.5. Szerződés módosítás

A 2004/18/EK irányelv szerinti szerződés módosítás az irányadó ítélkezési gyakorlat értelmében kizárólag abban az esetben lehetséges, ha erről minden potenciális ajánlattevő értesítést kapott, és a módosításokról – pénzbeli értéküktől függetlenül – az eredeti közbeszerzési dokumentumokban világos, pontos és egyértelmű felülvizsgálati záradékok rendelkeznek. Ebben az esetben az ajánlatkérő szerv igénybe veheti ugyanazt a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezetet az eredeti hozzájárulás későbbi módosításaihoz, a kapott indikatív összeg erejéig. Amennyiben az említett feltételek nem teljesülnek és az ajánlatkérő beszerzési eljárás megindítása nélkül lényegesen módosítja a szerződést, a módosítás az eredeti pályázati feltételek megváltoztatását eredményezi, ami pedig ellentétes az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvével, ezért szabálytalanságnak minősül.

A 2014/24/EU irányelv értelmében a szerződések – különösen az alábbi esetekben és a 72. cikkben foglalt feltételek teljesülése esetén – új közbeszerzési eljárás nélkül módosíthatók:

- ha a módosításokról az eredeti közbeszerzési dokumentumokban világos, pontos és egyértelmű felülvizsgálati záradékok rendelkeznek, amelyek megszabják a lehetséges módosítások vagy opciók hatályát és jellegét, és azokat a feltételeket, amelyek teljesülése esetén a módosítások vagy opciók alkalmazhatók. A záradékok nem rendelkezhetnek olyan módosításokról vagy opciókról, amelyek megváltoztatnák a szerződés vagy keretmegállapodás általános jellegét. Számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy a program-hozzájárulás a pénzügyi eszközben a későbbiekben növekedhet, ezért az ajánlatkérő szervnek az adott pénzügyi szolgáltatások beszerzésekor előzetesen fel kell mérnie a további program-hozzájárulásokat és a becsült szerződéses értékre gyakorolt hatásukat,
- olyan, az eredeti szerződő fél által nyújtandó, szükségessé vált további szolgáltatások esetében, amelyek nem szerepeltek az eredeti közbeszerzésben, amennyiben másik szerződő fél igénybevétele gazdasági vagy technikai okok miatt nem lehetséges, és az ajánlatkérő szerv számára jelentős hátránnyal vagy a költségek megsokszorozódásával járna. A 72. cikkel összhangban az árnövekedés nem haladhatja meg az eredeti szerződés értékének 50 %-át. Amennyiben több egymást követő módosításra kerül sor, ez a korlátozás az egyes módosítások értékére külön-külön alkalmazandó. Az egymást követő módosításoknak nem lehet célja ezen irányelv megkerülése,
- ha a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket egy kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő szerv nem láthatott előre, a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét és az árnövekedés nem haladja meg az eredeti szerződés vagy keretmegállapodás értékének 50 %-át (ha több egymást követő módosításra kerül sor, a fent jelzett feltételek alkalmazandók),
- amennyiben új szerződő fél lép azon fél helyébe, amelynek az ajánlatkérő szerv eredetileg odaítélte a szerződést, az alábbi okok valamelyikének következtében: i) az első pont szerinti egyértelmű visszavonási záradék vagy lehetőség; ii) az eredeti szerződő fél helyébe egyetemes vagy részleges jogutódlás révén, vállalati átszervezést – többek között vállalatátvételt, egyesülést vagy felvásárlást – vagy fizetéseképtelenséget követően egy másik olyan gazdasági szereplő lép, amely megfelel az eredetileg megállapított minőségi kiválasztási kritériumoknak, feltéve, hogy ezzel nem jár együtt a szerződés egyéb lényeges módosítása, és hogy mindez nem ezen irányelv alkalmazásának a megkerülését célozza; vagy iii) amennyiben az ajánlatkérő szerv átvállalja a fővállalkozónak az alvállalkozókkal szemben fennálló kötelezettségeit, amennyiben erről a lehetőségről a nemzeti jogszabályok a 71. cikkel összhangban rendelkeznek,
- amennyiben a módosítások értéküktől függetlenül nem jelentősek ⁽¹³⁾,

⁽¹³⁾ A 72. cikk (4) bekezdésének értelmében: „Egy szerződés vagy keretmegállapodás módosítása annak időtartama alatt akkor tekintendő lényegesnek (...), ha a szerződés vagy keretmegállapodás jellege érdemben megváltozik az eredetileg megkötött szerződéshez vagy keretmegállapodáshoz viszonyítva. Az (1) és a (2) bekezdés sérelme nélkül, a módosítás minden esetben lényegesnek tekintendő akkor, ha az alábbi feltételek közül egy vagy több teljesül:

- a) a módosítás olyan feltételeket vezet be, amelyek alapján – ha azok az eredeti közbeszerzési eljárás részét képezték volna –, lehetőség lett volna az eredetileg kiválasztott részvételre jelentkezőktől eltérő jelentkezők részvételének az engedélyezésére, az eredetileg elfogadott ajánlattól eltérő ajánlat elfogadására, vagy amelyek további résztvevőket ösztönöztek volna a közbeszerzési eljárásban való részvételre;
- b) a módosítás a szerződő fél javára megváltoztatja a szerződés vagy keretmegállapodás gazdasági egyensúlyát, olyan módon, amelyről az eredeti szerződés vagy keretmegállapodás nem rendelkezett;
- c) a módosítás jelentősen kibővíti a szerződés vagy keretmegállapodás hatályát;
- d) amennyiben új szerződő fél lép annak a félnek a helyébe, akinek/amelynek az ajánlatkérő szerv eredetileg odaítélte a szerződést az (1) bekezdés d) pontjában szereplő esetektől eltérő esetekben”;

— amennyiben a módosítás értéke nem éri el azt a küszöbértéket, amelynek esetén a 2014/24/EU irányelvet alkalmazni kell, illetve a szolgáltatási szerződések eredeti értékének 10 %-át. Ezenkívül a módosítás nem változtathatja meg a szerződés vagy keretmegállapodás általános jellegét. Több egymást követő módosítás esetén az értéket az egymást követő (a fentiekől eltérő) módosítások összesített nettó értéke alapján kell megállapítani.

Összegzés:

Azon ajánlatkérőknek, amelyek a (például a 2007–2013 programozási időszakban) már kiválasztott szervezet által végrehajtott pénzügyi eszközkhöz való program-hozzájárulás emelését tervezik, tanácsos gondosan ellenőrizniük, hogy teljesülnek-e a szerződésmódosítás feltételei.

Ezenkívül számolni kell a program-hozzájárulás későbbi lehetséges növekedésével, ezért azt javasoljuk, hogy az ajánlatkérő szervek a szerződésmódosítás helyett vegyék fontolóra keretmegállapodások megkötésének lehetőségét.

3.1.2. Az irányelv küszöbértékei alatt: kiválasztás a Szerződésben foglalt elveknek megfelelően

A közbeszerzési irányelvekben meghatározott küszöbértékek alatt a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezeteknek meg kell felelniük a Szerződésben foglalt elveknek, ha a szerződés határon átnyúló érdeket képvisel.

A Szerződés tiszteletben tartandó elvei az áruk szabad mozgása, a letelepedés szabadsága, a szolgáltatásnyújtás szabadsága, továbbá az egyenlő bánásmódnak, a megkülönböztetés tilalmának, a kölcsönös elismerésnek, az átláthatóságnak és az arányosságnak az elve.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján a Bizottság kiadott egy értelmező közleményt, amelynek címe „Nem vagy nem teljes körűen a 2006. június 23-i »Közbeszerzési irányelvek« rendelkezéseinek hatálya alá tartozó szerződés-odaítélésekre irányadó közösségi jog”⁽¹⁴⁾, amely részletesen kifejti az ezen elvekből fakadó követelményeket.

Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban, az egyenlő bánásmódnak és a megkülönböztetés tilalmának elve egyben az átláthatóság követelményét is maga után vonja, ami pedig azt jelenti, hogy minden potenciális pályázót megfelelő tájékoztatásban kell részesíteni ahhoz, hogy részt vehessen a piaci versenyben. Az átláthatóság követelménye megkívánja, hogy egy másik tagállam gazdasági szereplői még a szerződés odaítélése előtt hozzáférhessenek a szerződésre vonatkozó információkhoz annak érdekében, hogy – amennyiben óhajtják – bejelenthessék részvételi szándékukat a szerződés elnyerése érdekében.

Ehhez – a szerződés odaítélését megelőzően – mindenki számára megfelelően hozzáférhető hirdetményt szükséges közzétenni. A hirdetményt az ajánlatkérő teszi közzé, és ezzel a szerződés odaítélését versenyre bocsátja. Az ajánlatkérő dönt arról, mi a szerződés meghirdetésének leginkább megfelelő közege.

Az irányelvekben foglalt küszöbértéket el nem érő azon szerződések esetében, amelyek határon átnyúló érdeket képviselnek, érvényesülnek a Szerződésben foglalt elvekből fakadó kötelezettségek. Azt, hogy fennáll-e határon átnyúló érdek, az egyes ajánlatkérőknek kell megállapítaniuk az eset egyedi körülményei értékelésének alapján; ilyen szempont lehet többek között a szóban forgó szerződés tárgya, becsült összegének jelentősége, a munkavégzés helye, a szerződés technikai jellemzői vagy az érintett szektor jellegzetességei⁽¹⁵⁾ (a piac mérete és szerkezete, kereskedelmi gyakorlat stb.).

3.2. Az EBB kijelölése

Az EBB a KRR-ben meghatározott olyan szervezetek egyike, amelyet az irányító hatóságok a pénzügyi eszközök végrehajtásával bízhatnak meg (a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának i) alpontja).

Mivel a tagállamok és az EBB közötti viszonyt az elsődleges jog szabályozza⁽¹⁶⁾, az EBB kötelező tevékenységeihez való hozzáférés nem függhet az EBB tevékenységére az elsődleges EU-jog szerint irányadó rendelkezéseken kívül eső eljárásrendektől és feltételektől. Ez azt jelenti, hogy a (másodlagos jog körébe tartozó) közbeszerzési irányelvek rendelkezései nem alkalmazhatóak az irányító hatóságok és az EBB közötti, a pénzügyi eszközök kezelésére vonatkozó megbízásokra. Ezért ezeket a szerződéseket közvetlenül az EBB-vel lehet megkötöni.

Abban az esetben, amikor az alapok alapja végrehajtására vonatkozó szerződést az irányító hatóság közvetlenül köti meg az EBB-vel, az EBB választja ki a pénzügyi közvetítőt belső szabályzata alapján, amelynek, mivel az EBB a Szerződés hatálya alá esik, meg kell felelnie a Szerződésben foglalt elveknek.

⁽¹⁴⁾ A Bizottság értelmezését megerősítette a Törvényszéknek a Német Szövetségi Köztársaság kontra Európai Bizottság T-258/06 ügyben 2010. május 20-án hozott ítélete.

⁽¹⁵⁾ SC Enterprise Focused Solutions SRL kontra Spitalul Județean de Urgență Alba Iulia C-278/14 eset, 20. pont. Az országhatár közelsége miatt a kis értékű szerződések is határon átnyúló érdekűnek tekinthetők (C-147/06 és C-148/06, SECAP SpA (C-147/06) és Santorso Soc. coop. arl (C-148/06) kontra Comune di Torino egyesített ügyek, 31. pont).

⁽¹⁶⁾ Vö.: az EUMSZ 175. cikke.

Ezenkívül, az FBR 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően, amikor az EBB pénzügyi közvetítőkre ruház tovább végrehajtási feladatokat, a kiválasztáskor teljesülniük kell a szóban forgó rendelkezésben meghatározott egyedi követelményeknek (lásd az alábbi, 3.7. szakaszt).

Összegzés:

Azok az irányító hatóságok, közvetítő szervezetek és alapok alapját végrehajtó szervezetek, amelyek ajánlatkérő szervek, közvetlenül, azaz versenyeljárás nélkül⁽¹⁷⁾ köthetnek szerződést az EBB-vel pénzügyi eszközök végrehajtására.

3.3. Az EBA kijelölése

Az EBA-t az EBB (a tagállamokat képviselő) Kormányzótanácsa hozta létre 1994-ben elsődleges uniós jogi aktussal⁽¹⁸⁾. A jogi aktus egy 30. cikkel egészítette ki az EBB-nek a Szerződés mellékletét képező Alapszabályát. A cikk felhatalmazza az Igazgatótanácsot az EBA létrehozására és alapszabályának megalkotására. A cikk értelmében (amelynek helyébe azóta az EBB leányvállalatainak megalapításáról szóló általános cikk (az EBB Alapszabályáról szóló (5.) Protokoll 28. cikke) lépett), az EBA jogi személyiség és pénzügyi autonómiája hasonló az EBB-jéhez.

Alapszabályának 2. cikke értelmében, az EBA feladata, hogy – garanciavállalással és vállalkozásokban való részesedés-szerzéssel – hozzájáruljon az Európai Unió céljainak megvalósításához. Az EBA ezenkívül végezhet bármilyen egyéb, a feladatához kapcsolódó vagy abból következő tevékenységet.

Ami az EBB-t illeti, az EBA, céljait tekintve, szorosan kapcsolódik az Európai Unióhoz. Az EBA célja, hogy – az Unió céljainak megfelelő tevékenységgel – hozzájáruljon az Unió céljainak és feladatainak megvalósításához.

A KRR 2. cikke (23) bekezdése értelmében, a KRR alkalmazásában, az „EBB” az Európai Beruházási Bankot, az Európai Beruházási Alapot és az Európai Beruházási Bank bármely leányvállalatát foglalja magában. Az EBA tehát a KRR-ben meghatározott azon szervezetek egyike (a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának i) alpontja), amelyet az irányító hatóságok a pénzügyi eszközök végrehajtásával bízhatnak meg.

Az EBA speciális státusából adódóan, az irányító hatóságok és az EBA közvetlenül szerződhetnek egymással a pénzügyi eszközök kezelésére.

Abban az esetben, amikor az alapok alapja végrehajtására vonatkozó szerződést az irányító hatóság közvetlenül köti meg az EBA-val, az EBA választja ki a pénzügyi közvetítőket belső szabályzata és eljárásai alapján, amelyeknek, mivel az EBA a Szerződés hatálya alá esik, meg kell felelniük a Szerződésben foglalt elveknek.

Ezenkívül, a FBR 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően, amikor az EBA végrehajtási feladatokat pénzügyi közvetítőkre delegál tovább, a kiválasztáskor teljesülniük kell az említett rendelkezésben meghatározott egyedi követelményeknek (lásd az alábbi, 3.7. szakaszt).

Összegzés:

Azok az irányító hatóságok, közvetítő szervezetek és alapok alapját végrehajtó szervezetek, amelyek ajánlatkérő szervek, közvetlenül, azaz versenyeljárás nélkül⁽¹⁹⁾ köthetnek szerződést az EBA-val pénzügyi eszközök végrehajtására.

3.4. Nemzetközi pénzügyi intézmény kijelölése

Az irányító hatóság fontolóra veheti, hogy a pénzügyi eszköz végrehajtásával a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának ii) alpontjában meghatározott nemzetközi pénzügyi intézményt bíz meg.

KRR nem határozza meg a nemzetközi pénzügyi intézmény fogalmát. A nemzetközi pénzügyi intézmény olyan pénzügyi intézményként határozható meg, amelyet legalább két ország kormányközi egyezményrel hoz létre azzal a céllal, hogy a pénzügyi intézmény a gazdaság és a társadalom fejlesztésére irányuló tevékenységekhez nyújtson támogatást. Tulajdonosa vagy részvényese általában az adott ország kormánya, de tulajdonos/részvényes lehet más nemzetközi pénzügyi intézmény, illetve szervezet is.

Nemzetközi pénzügyi intézményt közvetlenül az irányító hatóság bízhat meg pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával, feltéve, hogy az a tagállam, amelyik az irányító hatóságot kinevezte⁽²⁰⁾, a nemzetközi pénzügyi intézmény tagja, továbbá a nemzetközi pénzügyi intézményre bízott feladatok az intézmény törvényi kötelezettségei közé tartoznak. Ezzel a lehetőséggel, ugyanezen feltételek mellett, ajánlatkérő szervként a közreműködő szervezetek és az alapok alapjait végrehajtó végrehajtó szervezetek is élhetnek.

⁽¹⁷⁾ A BFR 13. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, amennyiben nem kerül sor versenyeljárásra, a 13. cikkben meghatározott irányítási költségek és díjak küszöbértékeit kell alkalmazni.

⁽¹⁸⁾ Az Európai Beruházási Bank Alapszabályáról szóló Protokollt módosító, a Kormányzótanácsot az Európai Befektetési Alap létrehozására felhatalmazó aktus. HL L 173., 1994.7.7., 14. o.

⁽¹⁹⁾ A BFR 13. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, amennyiben nem kerül sor versenyeljárásra, a 13. cikkben meghatározott irányítási költségek és díjak küszöbértékeit kell alkalmazni.

⁽²⁰⁾ Az ETE-programok esetében ez az a tagállam, ahol az irányító hatóság található.

(Az EBB és az EBA kivételével) nemzetközi pénzügyi intézmény kijelöléskor az irányító hatóságnak ellenőriznie kell, hogy az intézmény megfelel-e az FBR 7. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt kiválasztási kritériumoknak.

Azt követően, hogy az irányító hatóság az alapok alapjának végrehajtását nemzetközi pénzügyi intézményre bízta, a nemzetközi pénzügyi intézmény pénzügyi közvetítőket választhat ki a pénzügyi eszköz végrehajtásához. A pénzügyi közvetítőknek a nemzetközi pénzügyi intézmény általi kiválasztását a nemzetközi pénzügyi intézmény előírásai szerint kell elvégezni.

Ezenkívül az FBR 7. cikkének (3) bekezdésével összhangban, ha a nemzetközi pénzügyi intézmény a végrehajtási feladatokat pénzügyi közvetítőkre delegálja tovább, a kiválasztáskor teljesülniük kell az említett rendelkezésben meghatározott egyedi követelményeknek (lásd az alábbi, 3.7. szakaszt).

Összegzés:

Az irányító hatóságok közvetlenül, azaz versenyeljárás lefolytatása nélkül⁽²¹⁾ adhatnak megbízást pénzügyi eszközök kezelésére olyan nemzetközi pénzügyi intézménynek, amelynek a tagállam tagja, feltéve, hogy a nemzetközi pénzügyi intézményre bízott feladatok az intézmény törvényi kötelezettségei közé tartoznak.

3.5. **Egységen belüli szerződés-odaítélés**

Az a tény, hogy egy megállapodás mindkét részes fele közsférabeli szervezet, önmagában nem zárja ki a közbeszerzési szabályok alkalmazását.

Ugyanakkor a közbeszerzési szabályok alkalmazása nem ütközhet a közsférabeli szervezetek azon szabadságával, hogy saját forrásaik, így egységen belüli szolgáltatások bevonásával lássák el a rájuk ruházott közfeladatokat.

Ebben az összefüggésben az irányító hatóság fontolóra veheti, hogy a pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatát egységen belüli jogi személyre bízta⁽²²⁾. Ez a lehetőség fennáll azon közvetítő és alapok alapját végrehajtó szervezetek esetében is, amelyek ajánlatkérő szervek, ha az alábbi feltételek teljesülnek.

A 2014/24/EU rendelet bevezetése előtt az ajánlatkérő tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló (egységen belüli) szervezetekkel történő közvetlen szerződéskötés feltételeit az ítélkezési gyakorlat rögzítette.

Ezt követően a szerződés közvetlen odaítélésének feltételeit a 2014/24/EU irányelv határozta meg és bővítette ki. A feltételek teljesülését esetenként és gondosan kell értékelni.

Egységen belüli jogi személy kijelölésekor fontos, hogy a BFR 7. cikkében foglalt feltételek is teljesüljenek.

3.5.1. *Szerződés egységen belüli odaítélésének feltételei a 2014/24/EU irányelv átültetéséig vagy 2016. április 18-ig (a kettő közül a korábbi időpontig)*

Az ítélkezési gyakorlattal összhangban, amennyiben az ajánlatkérőként eljáró, közsférabeli szervezet úgy dönt, hogy nem a saját adminisztratív, technikai vagy más forrásai felhasználásával végzi el a közérdekből ráruházott feladatokat, közvetlenül delegálhatja a feladatok végrehajtását más jogi személyekre, amennyiben azok i) 100 %-os köztulajdonban vannak, ii) az érintett jogi személyek felett a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol és iii) ezek a jogi személyek tevékenységük jelentős részét az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szervezet(ek)nek végzik.

3.5.1.1. A 100 %-os köztulajdon fennállásának feltételei

Az első kritériumot illetően, a jogi személynek 100 %-os köztulajdonban kell állnia.

3.5.1.2. A hasonló ellenőrzésre vonatkozó feltételek

Az ajánlatkérőnek az érintett jogi személy felett a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést kell gyakorolnia. Az ellenőrzés egyedileg és közösen is gyakorolható⁽²³⁾.

⁽²¹⁾ A BFR 13. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, amennyiben nem kerül sor versenyeljárásra, a 13. cikkben meghatározott irányítási költségek és díjak küszöbértékeit kell alkalmazni.

⁽²²⁾ Amennyiben az egységen belüli szerződés-odaítélés feltételei teljesülnek, a szerződés a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának ii) alpontjában említett, a közsférába tartozó szervezetek ellenőrzése alatt álló, tagállamban letelepedett és közérdeket szolgáló pénzügyi intézményeknek vagy a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának iii) alpontjában említett, a köz- vagy magánjog alá eső szervezeteknek közvetlenül odaítélhető.

⁽²³⁾ Nehéz olyan struktúrát elképzelni, ahol az ajánlatkérő anélkül gyakorol tényleges ellenőrzést egységen belüli jogi személy felett, hogy annak akárcsak résztulajdonosa ne lenne.

Az ajánlatkérő szerv fogalma

Az ellenőrzést az irányelv I. mellékletében felsorolt, a 2014/24/EU irányelv 1. cikke (1) pontjának értelmében vett ajánlatkérő szervezeteknek kell gyakorolniuk. A tényleges ellenőrzés feltétele tehát teljesül, ha például minisztériumi osztály szerződést kíván kötni az állam valamelyik egységen belüli szervezetével, és a tényleges ellenőrzést ugyanennek a minisztériumnak egy másik osztálya gyakorolja az egységen belüli szervezet irányító szerkezeteiben való részvétel révén. Nem teljesül azonban, például, a következő esetekben:

- ha egy központi minisztérium szerződést kíván kötni az állam valamelyik egységen belüli szervezetével, de a tényleges ellenőrzést egy másik központi minisztérium gyakorolja az egységen belüli szervezet irányító szerkezeteiben való részvétel révén;
- ha egy regionális minisztérium szerződést kíván kötni az állam valamelyik egységen belüli szervezetével, és a tényleges ellenőrzést egy központi minisztérium gyakorolja az egységen belüli szervezet irányító szerkezeteiben való részvétel révén.

Hasonló ellenőrzés:

Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ⁽²⁴⁾, akkor beszélünk „hasonló ellenőrzésről”, amikor a kérdéses jogalany olyan ellenőrzés alatt áll, amelynek segítségével az ajánlatkérő szerv befolyásolni tudja a jogalany döntéseit. Az irányító hatóságnak nem szükséges ténylegesen gyakorolnia meghatározó befolyását, elegendő, ha rendelkezik e befolyás gyakorlásának lehetőségével.

A gyakorolt jogkörnek a szóban forgó szervezet stratégiai céljai és jelentős döntései feletti meghatározó befolyásnak kell lennie ⁽²⁵⁾. Vagyis az ajánlatkérő szervnek a szervezet felett szerkezeti és funkcionális befolyást kell tudnia gyakorolni. Ehhez nem kötelező a működés feletti napi ellenőrzés ⁽²⁶⁾.

Hasonló ellenőrzés áll fenn, ha az ajánlatkérő szerv részt vesz a jogi személy (például fejlesztési bank) felügyelőbizottságában vagy igazgatóságában, ami lehetővé teszi az ajánlatkérő számára olyan meghatározó befolyás lehetőségét, amely kiterjed e szervezet stratégiai céljaira és fontos döntéseire is.

Annak megítéléséhez, hogy az ajánlatkérő szerv meghatározó befolyást tud-e gyakorolni a jogi személy stratégiai céljaira és fontos döntéseire is, az EB i) a jogi személy tőkéjében való magánrészesedést ii) a döntéshozatali szerveinek összetételét, iii) az igazgatótanács jogkörének terjedelmét vizsgálja ⁽²⁷⁾.

Az EB szerint amennyiben egy magánvállalkozás – akár kisebbségi – részesedéssel rendelkezik egy olyan társaság tőkéjében, amelyben a kérdéses ajánlatkérő szerv szintén részesedéssel rendelkezik, mindenképpen kizárja azt, hogy az ajánlatkérő a saját szervei felett gyakorolt ellenőrzéssel megegyező módon ellenőrizze ezt a társaságot ⁽²⁸⁾.

Az a körülmény azonban, hogy a jogi személy tőkéjének egésze – egyedül vagy más ajánlatkérő szervezetekkel együtt – az ajánlatkérő tulajdonát képezi – általában, bár nem döntő módon – arra utal, hogy ez az ajánlatkérő szerv a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol e társaság felett ⁽²⁹⁾.

Az a tény, hogy a jogi személy döntéshozó testületei a tulajdonos ajánlatkérő szervek képviselőiből állnak, jelzi, hogy a jogi személy az ajánlatkérő szervek ellenőrzése alatt áll, amelyek így döntően tudják befolyásolni a jogi személy stratégiai céljait és jelentős döntéseit.

Ellenőrizni szükséges az igazgatótanácsra ruházott jogkörök terjedelmét, hogy fel lehessen mérni, piacorientált-e a jogi személy és rendelkezik-e olyan fokú autonómiával, amely miatt a hozzá kapcsolódó ajánlatkérő szervek által gyakorolt ellenőrzés elenyésző.

Figyelembe kell venni a társaság jogi formáját, mivel bizonyos társasági formák lehetővé teszik, hogy a társaság a részvényesitől függetlenül kövessen célokat.

Ha alapszabálya értelmében a jogi személy tulajdonosai érdekeit követi és a hozzá kapcsolódó ajánlatkérő szervek céljaitól határozottan eltérő célokat nem követ, ez az ajánlatkérő szerv által a saját szolgálatai felettihez hasonló ellenőrzést jelez.

Az ajánlatkérő szervek által, a jogszabályi rendelkezések szerint létrehozott szerv révén a jogi személy döntései felett gyakorolt ellenőrzésre úgy tekinthetünk, hogy az ajánlatkérő a saját szolgálatai felettihez hasonló ellenőrzést tud gyakorolni a jogi személy felett.

⁽²⁴⁾ A C-107/98. számú Teckal-ügy.

⁽²⁵⁾ A C-458/03. sz. *Parking Brixen*-ügy, 63–70. pont, C-340/04. sz. *Carbotermo*-ügy, 38. pont, C-324/07. sz. *Coditel Brabant*-ügy, 28. pont és a C-573/07. sz. *Sea*-ügy, 65. pont.

⁽²⁶⁾ A C-182/11 és a C-183/11. sz. *Econord SpA v Comune di Cagno, Comune di Varese, Comune di Solbiate Comune di Varese* ügy, 27. pont.

⁽²⁷⁾ A C-324/07. sz. *Coditel Brabant SA kontra Commune d'Uccle, Région de Bruxelles-Capitale* ügy, 29. pont.

⁽²⁸⁾ A C-26/03. sz. *Stadt Halle és RPL Lochau* ügy, 49. pont.

⁽²⁹⁾ A C-340/04. sz. *Carbotermo és Consorzio Alisei* ügy, 37. pont és a C-295/05. sz. *Asemfo*-ügy [2007] ECR I-2999, 57. pont.

Az ellenőrzésnek ténylegesnek kell lennie⁽³⁰⁾. Nem elegendő, hogy az ellenőrzés alapvetően abból áll, hogy tartalmazza a társasági törvény által a részvényesek többségére ruházott azon mozgásteret, amely korlátozza az ajánlatkérőnek azt a jogkörét, hogy a társaság döntéseit befolyásolni tudja⁽³¹⁾.

Az ellenőrzés egyedileg és közösen is gyakorolható:

Az ellenőrzést nem szükséges külön-külön gyakorolni: közösen is gyakorolható. Az ítélkezési gyakorlat értelmében, amennyiben több ajánlatkérő közös tulajdonában álló jogi személy kap megbízást, az ajánlatkérő szervek együttesen is gyakorolhatják a hasonló ellenőrzést, nem alapvető fontosságú, hogy azt külön-külön gyakorolják. A döntéshozatal, a körülmények függvényében, szavazattöbbséggel is történhet⁽³²⁾.

A Bíróság elismerte, hogy bizonyos körülmények között az ajánlatkérő szerv által gyakorolt ellenőrzéshez kapcsolódó feltétel teljesülhet, amennyiben az ajánlatkérő szerv részesedése a közvállalkozás tőkéjében mindössze 0,25 %⁽³³⁾. Közös analóg irányítás abban az esetben is lehetséges, ha a részesedés aránya nagyon alacsony, feltéve, hogy a részesedéshez kapcsolódó jogok elegendőek ahhoz, hogy a részvényesek együtt tényleges ellenőrzést tudjanak gyakorolni⁽³⁴⁾.

Amennyiben az ajánlatkérő szervként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet több közszférabeli részvényes közös tulajdonában és ellenőrzése alatt álló jogi személy döntéshozatali testületében vesz rész, meg kell vizsgálni, megvalósul-e a közös analóg ellenőrzés a jogi személy felett.

3.5.1.3. Azon feltétel, hogy a jogi személy tevékenységeinek lényeges részét a közszférába tartozó szervezet(ek) részére végezze

A jogi személynek tevékenységei lényeges részét az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szerv vagy szervek részére kell végeznie; azaz a jogi személy tevékenységeinek lényeges részét az ajánlatkérő szerv által vagy az ajánlatkérő szerv ellenőrzése alatt működő más jogi személyek által rábízott feladatok teljesítése kell, hogy kitegye, függetlenül a szerződés teljesítésének kedvezményezettjétől. Az EB még nem határozta meg azt a százalékos értéket, amely a jogi személy tevékenységének lényeges részét jelenti⁽³⁵⁾.

Amennyiben az irányító hatóság nem kizárólagos tulajdonosa a jogi személynek, és nem gyakorol felette kizárólagos ellenőrzést, az a feltétel, hogy a jogi személy tevékenységei lényeges részét az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő(k) részére kell, hogy végezze, akkor is teljesül, ha a szerződés odaítélésekor az egységen belüli jogi személy nem végez az irányító hatóság által rábízott feladatot, azonban e jogi személy tevékenységének lényeges részét alkotják az őt ellenőrző egyéb szervek által rábízott feladatok.

Összegzés:

Ezért tehát az ajánlatkérő szervként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet, a fent említett feltételek mellett, pénzügyi eszközök végrehajtásával megbízhat egy 100 %-os köztulajdonban álló olyan jogi személyt, (például fejlesztési bankot), amely fölött a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol, feltéve, hogy a jogi személy tevékenységei lényeges részét az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szerv(ek) részére végzi. A pénzügyi közvetítők egységen belüli szervezetek általi kiválasztása során eleget kell tenni a közbeszerzési szabályoknak és elveknek, feltéve, hogy az egységen belüli szervezetek maguk ajánlatkérő szervek.

3.5.2. Szerződés egységen belüli odaítélésének feltételei a 2014/24/EU irányelv (a 2014/24/EU irányelv 12. cikke) átültetése vagy 2016. április 18. után

A 2014/24/EU irányelv 12. cikkével összhangban az ajánlatkérő szerv köthet közbeszerzési szerződést ellenőrzött jogi személlyel a három következő feltétel együttes teljesülése esetén.

⁽³⁰⁾ A C-324/07. sz. *Coditel Brabant SA kontra Commune d'Uccle, Région de Bruxelles-Capitale* ügy, 54. pont.

⁽³¹⁾ C-458/03. sz. *Parking Brixen* ügy, 69. pont és a C-340/04. sz. *Carbotermo*-ügy, 39. pont. A vizsgált eset összefüggésében az EB megállapította, hogy az ajánlatkérő szerv nem gyakorol a saját szolgálatai felettihez hasonló ellenőrzést, ha az alapító okiratok nem biztosítanak az ajánlatkérő számára semmilyen olyan ellenőrzési jogkört vagy különleges szavazati jogot, amely révén korlátozhatja a társaság rendes és rendkívüli ügyvezetése terén a lehető legszélesebb hatáskörrel rendelkező igazgatóságok cselekvési szabadságát, illetve ha az ajánlatkérő szerv az egységen belüli szervezet feletti befolyását egy holdingtársaságon keresztül gyakorolja, mivel az ilyen közvetítő közbeiktatása, az eset körülményeitől függően, gyengítheti az ajánlatkérő szerv által a részvénytársaság felett esetleg azon egyszerű tény miatt gyakorolt ellenőrzést, hogy annak tőkéjében részesedéssel rendelkezik.

⁽³²⁾ A C-324/07. sz. *Coditel Brabant SA kontra Commune d'Uccle, Région de Bruxelles-Capitale* ügy, 54. pont.

⁽³³⁾ A C-295/05. sz. *Asemfo*-ügy, 56–61. pont.

⁽³⁴⁾ A C-182/11. sz. *Econord SpA kontra Comune di Cagno* ügy, 33. pont.

⁽³⁵⁾ Megjegyezzük azonban, hogy egy ügyben elfogadta a 90 %-ot (lásd a C-295/05. sz. *Asemfo*-ügy, 63. pontját).

3.5.2.1. Az egységen belüli szervezetben fennálló tulajdonosi részesedésre vonatkozó feltétel

Nem lehet közvetlen magántőke-részesedés az ellenőrzött jogi személyben, kivéve a nemzeti jogszabályi előírások szerinti, a Szerződéssekkel összhangban lévő olyan nem ellenőrző és nem blokkoló magántőke-részesedéseket, amelyek az ellenőrzött jogi személyre nem gyakorolnak meghatározó befolyást.

A Szerződéssekkel összhangban lévő nem ellenőrző és nem blokkoló magántőke-részesedés a Szerződéssekkel összhangban lévő, átlátható és megkülönböztetéstől mentes eljárásból⁽³⁶⁾ eredő magántőke-részesedést jelent.

Nem követelmény, hogy az egységen belüli jogi személy szolgáltatásait igénybe vevő ajánlatkérő szervnek tulajdonrésze legyen ebben a jogi személyben, feltéve, hogy a jogi személy 100 %-os köztulajdonban áll, ellenőrzi az egységen belüli jogi személyt (3.5.2.2. szakasz) és teljesülnek a tevékenységi kritériumok (3.5.2.3. szakasz)⁽³⁷⁾.

3.5.2.2. Az ajánlatkérő szervek egységen belüli jogi személy felett gyakorolt ellenőrzésének feltételei

Az ajánlatkérő szervnek az érintett jogi személy felett a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést kell gyakorolnia. Az ítélkezési gyakorlatban meghatározott kritériumokat egységes szerkezetbe foglalva, az irányelv 12. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ajánlatkérő szerv akkor gyakorol ilyen ellenőrzést, ha döntő befolyással rendelkezik az ellenőrzött jogi személy stratégiai céljai és jelentős döntései tekintetében. Tehát a 3.5.1.2. szakaszban említett azon jelek, amelyek azt mutatják, hogy az ajánlatkérő döntő befolyást gyakorol jogi személy stratégiai céljai és jelentős döntései felett, jelentőséggel bírnak.

Az ellenőrzést gyakorolhatja egy másik olyan jogi személy is, amelyet magát az ajánlatkérő szerv ugyanígy ellenőriz (12. cikk (1) bekezdés) vagy gyakorolható közösen, feltéve, hogy az irányelv 12. cikkének (3) bekezdésében foglaltak teljesülnek⁽³⁸⁾.

A közös ellenőrzés eseteit leszámítva, a közbeszerzési szerződés közvetlen odaítélése akkor is lehetséges, amikor egy ellenőrzött jogi személy ajánlatkérő szervként szerződést ítél oda az őt ellenőrző ajánlatkérő szervnek vagy más, ugyanezen ajánlatkérő szerv által ellenőrzött jogi személynek, feltéve, hogy abban a jogi személyben, amelynek a közbeszerzési szerződést odaítélik, nincs közvetlen magántőke-részesedése, eltekintve a nemzeti jogszabályi előírások szerinti, a Szerződéssekkel összhangban lévő olyan nem ellenőrző és nem blokkoló magántőke-részesedésektől, amelyek az ellenőrzött jogi személyre nem gyakorolnak meghatározó befolyást (lásd az irányelv 12. cikkének (2) bekezdését).

3.5.2.3. Az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szervek részére végzett tevékenységek feltételei

Az ellenőrzött jogi személy tevékenységeinek több mint 80 %-át az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szerv által vagy az ajánlatkérő szerv ellenőrzése alatt működő más jogi személyek által rábízott feladatok teljesítése teszi ki, függetlenül a szerződés teljesítésének kedvezményezettjétől. A 2014/24/EU irányelv 12. cikkének (5) bekezdése értelmében a tevékenységek százalékos arányának megállapításához az átlagos összárbevétel vagy más megfelelő, tevékenység alapú mérőszámot, például az érintett jogi személynél vagy ajánlatkérő szervnél a szerződés odaítélését megelőző három évben a szolgáltatások, áruk és építési beruházások miatt felmerülő költségeket kell figyelembe venni.

Amennyiben az érintett jogi személy vagy ajánlatkérő szerv létrehozásának vagy tevékenysége megkezdésének időpontja vagy tevékenységeinek átszervezése miatt nem áll rendelkezésre az előző három évre vonatkozó árbevételi adat vagy más tevékenység alapú mérőszám, például a költségek összege, illetve az már nem releváns, elegendő azt bizonyítani – főként üzleti előrejelzések segítségével –, hogy a tevékenységek mérése hiteles.

⁽³⁶⁾ Vö. a C-64/08. sz. Engelmann-ügy 50. pontját és a C-25/14. sz. UNIS-ügy 39. pontját, amelyek emlékeztetnek, hogy noha az átláthatóság követelményéből nem ered szükségszerűen a pályázat kiírására vonatkozó kötelezettség, az azonban igen, hogy a vonatkozó információk kellő mértékű nyilvánosságot kapjanak, amely lehetővé teszi egyrészt a verseny megnyitását, másrészt az odaítélési eljárás pártatlanságának biztosítását.

⁽³⁷⁾ Nehéz olyan struktúrát elképzelni, ahol az ajánlatkérő szerv anélkül gyakorol tényleges ellenőrzést egységen belüli jogi személy felett, hogy annak akárcsak résztulajdonosa ne lenne.

⁽³⁸⁾ A 2014/24/EU irányelv 12. cikkének (3) bekezdése értelmében a közös ellenőrzéshez a következő feltételeknek kell teljesülniük:

- az ellenőrzött jogi személy döntéshozó szerveiben minden részt vevő ajánlatkérő szerv képviselteti magát. A képviselőt ellátó egyes személyek a részt vevő ajánlatkérő szervek közül képviselhetnek többet vagy az összeset.
- az említett ajánlatkérő szervek közösen döntő befolyást tudnak gyakorolni az ellenőrzött jogi személy stratégiai céljaira és jelentős döntéseire; és
- az ellenőrzött jogi személynek nincsenek olyan érdekeltségei, amelyek ellentétesek az ellenőrző ajánlatkérő szervek érdekeltségeivel.

E módszerek közül a tagállamok bármelyiket alkalmazhatják. A teljes forgalom módszerének alkalmazása esetén a jogi személy (például fejlesztési bank) valamennyi tevékenységét figyelembe kell venni, és annak több mint 80 %-a az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő vagy az ajánlatkérő által ellenőrzött más jogi személy által rábízott feladatokból kell, hogy származzék.

Amikor egy irányító hatóság vagy közvetítő szervezet egységen belüli jogi személyt alapok alapját végrehajtó szervezetnek jelöl ki és ez a jogi személy az irányadó közbeszerzési irányelv értelmében ajánlatkérő szerv, a pénzügyi közvetítők kiválasztásakor meg kell felelnie a közbeszerzési szabályoknak és elveknek. Ezenkívül, az FBR 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően, a kiválasztáskor teljesíteni kell az említett rendelkezésben meghatározott egyedi követelményeket (lásd az alábbi, 3.7. szakaszt).

A KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának ii) pontjában említett, közszférabeli szervezetek által ellenőrzött, közérdeket támogató tagállami pénzügyi intézményt meg lehet bízni pénzügyi eszköz végrehajtásával, ha a fenti feltételek teljesülnek.

Összegzés:

Az ajánlatkérő szervként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet közvetlenül köthet pénzügyi eszköz végrehajtásáról szóló szerződést egységen belüli jogi személlyel feltéve, hogy teljesülnek a 2014/24/EU irányelv 12. cikkében foglalt követelmények. A pénzügyi közvetítők egységen belüli szervezetek általi kiválasztása során eleget kell tenni a közbeszerzési szabályoknak és elveknek, ha az egységen belüli szervezetek maguk ajánlatkérő szervek.

1. példa:

X régió kizárólagos tulajdonában álló regionális fejlesztési bank feladata, alapszabályának megfelelően, a régió gazdasági fejlődésének támogatása.

X régió a bank felügyelőbizottságának elnöke; a bizottság feladata a bank tevékenységeinek stratégiai irányítása, és szavazás a költségvetést, a személyzetet és a bank vezető tisztségviselőinek kinevezését illetően.

A bank szabadon hozhat napi finanszírozási döntéseket, azaz hitelt folyósíthat és garanciát nyújthat a régió azon vállalkozásainak, amelyek kívül esnek a jelentősnek tekintett kategórián. A jelentős (például a hitelezési stratégiára, a munkavállalókra és a költségvetésre vonatkozó) döntések az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szerv meghatározó befolyásától függenek.

E szerkezetből az következik, hogy X régió a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol a bank fölött.

X régió a regionális fejlesztési bankot pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával kívánja megbízni.

Mivel tényleges ellenőrzést gyakorol a bank felett, amelynek kizárólagos tulajdonosa, mivel a bank az X régió számára végzett tevékenységeken kívül nem végez kereskedelmi tevékenységet, egységen belüli kapcsolat áll fenn X régió és a bank között, ami lehetővé teszi, hogy X régió a regionális fejlesztési bankot pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával bízta meg, feltéve, hogy a bank eleget tesz a BFR 7. cikkében foglalt követelményeknek.

2. példa:

X régió 1 %-os tulajdonrészrel rendelkezik a nemzeti fejlesztési bankban, amelynek jogszabályban rögzített feladata, a tagállam gazdasági fejlődésének támogatása.

X régió a bank felügyelőbizottságának tagja. A bank szabadon hozhat napi finanszírozási döntéseket, azaz hitelt folyósíthat és garanciát nyújthat a régió azon vállalkozásainak, amelyek kívül esnek a jelentősnek tekintett kategórián. Azonban a jelentős (például a hitelezési stratégiára, a munkavállalókra és a költségvetésre vonatkozó) döntések az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő meghatározó befolyásától függenek. A tagsághoz kötődő jogok alapján X régió a saját szolgálatai feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol a bank fölött.

Az X régió részére elvégzett feladatokon kívül, kereskedelmi banki tevékenységet is végez, amely átlagos összes árbevételenek 15 %-át képviseli.

2016 júniusában (a 2014/24/EU irányelv értelmében) X régió a bankot pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával kívánja megbízni. Mivel ténylegesen ellenőrzi a bankot (annak ellenére, hogy csak 1 %-os tulajdonrésze van), továbbá, mivel a bank saját tevékenységeinek több mint 80 %-át a tulajdonosai által rábízott feladatok végrehajtása teszi ki⁽³⁹⁾ (a számítás alapja a bank teljes átlagos árbevétele a szerződés odaítélését megelőző három évben), egységen belüli kapcsolat áll fenn X régió és a bank között, ami lehetővé teszi, hogy X régió a bankot pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával bízta meg, feltéve, hogy a bank eleget tesz a BFR 7. cikkében foglalt követelményeknek

⁽³⁹⁾ Feltéve, a példa alkalmazásában, hogy az egységen belüli jogi személyben fennálló tulajdonosi érdekeltségnek a 2014/24/EU irányelvben rögzített, fent is említett feltételei teljesülnek.

3. példa:

Az állam kizárólagos tulajdonosa egy fejlesztési banknak, amelynek feladata a tagállam gazdasági fejlődésének támogatása.

X minisztérium a bank felügyelőbizottságának tagja. A bank szabadon hozhat napi finanszírozási döntéseket, azaz hitelt folyósíthat és garanciát nyújthat a régió azon vállalkozásainak, amelyek kívül esnek a jelentősnek tekintett kategórián. Azonban a jelentős (például a hitelezési stratégiára, a munkavállalókra és a költségvetésre vonatkozó) döntések az ellenőrzést gyakorló ajánlatkérő szerv meghatározó befolyásától függenek. Következésképpen X minisztérium a saját szolgáltatási feletti ellenőrzéshez hasonló ellenőrzést gyakorol a bank fölött.

Az X minisztérium részére elvégzett feladatokon kívül a bank kereskedelmi banki tevékenységet is végez, amely átlagos összárbevételének 15 %-át képviseli.

2016 júniusában (a 2014/24/EU irányelv értelmében) X minisztérium a bankot pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával kívánja megbízni. Mivel ténylegesen ellenőrzi a bankot, továbbá, mivel a bank saját tevékenységeinek több mint 80 %-át a tulajdonosai által rábízott feladatok végrehajtása teszi ki⁽⁴⁰⁾ (a számítás alapja a bank teljes átlagos árbevétele a szerződés odaítélést megelőző három évben), egységen belüli kapcsolat áll fenn X minisztérium és a bank között ami lehetővé teszi, hogy X minisztérium a bankot pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával bízza meg, feltéve, hogy a bank eleget tesz a BFR 7. cikkében foglalt követelményeknek.

3.6. **A közsférabeli szervek közötti együttműködés**⁽⁴¹⁾

Ismételten kiemelendő, hogy önmagában azt a tény, hogy a megállapodás mindkét részes fele közsférabeli szervezet, nem zárja ki a közbeszerzési szabályok alkalmazását.

Ugyanakkor a közbeszerzési szabályok alkalmazása nem ütközhet a közsférabeli szervezetek azon szabadságával, hogy saját forrásaik, így egységen belüli szolgáltatások bevonásával, lássák el közfeladataikat, és ezen belül más közsférabeli szervezetekkel esetlegesen együttműködjenek. Figyelembe véve, a magánszféra gazdasági szereplőinek viszonylatában kerülni kell verseny torzulását, a 2014/24/EU irányelv tovább pontosította a közsférabeli szervek közötti együttműködést.

Ebben az összefüggésben azok az irányító hatóságok, közvetítő szervezetek vagy alapok alapját végrehajtó szervezetek, amelyek ajánlatkérő szervekként járnak el, fontolóra vehetik a közsférabeli szervek közötti együttműködést a pénzügyi eszköz végrehajtására, amennyiben az együttműködés feltételei fennállnak⁽⁴²⁾.

A közsférabeli szervek között pénzügyi eszköz végrehajtására kialakított együttműködés megvalósulhat az ajánlatkérőként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet és egy másik, 100 %-os köztulajdonban álló jogi személyt ellenőrző, a pénzügyi eszközt végrehajtani képes ajánlatkérő szervezet (azaz egységen belüli jogi személy) közötti szerződéssel. Ehelyett finanszírozási megállapodás is köthető közvetlenül az ajánlatkérő szerveként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet és a pénzügyi eszközt végrehajtó ajánlatkérő szerv között. A szerződésnek/finanszírozási megállapodásnak ki kell térnie a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet díjazására is⁽⁴³⁾.

A közsférabeli szervek közötti együttműködés alkalmazása esetén az ajánlatkérő szerveként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet köteles betartani a BFR 7. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

⁽⁴⁰⁾ Feltéve, a példa alkalmazásában, hogy az egységen belüli jogi személyben fennálló tulajdonosi érdekeltségnek a 2014/24/EU irányelvben rögzített, fent is említett feltételei teljesülnek.

⁽⁴¹⁾ Amennyiben a közsférabeli szervek közötti együttműködés feltételei teljesülnek, a szerződés a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának ii) alpontjában említett, közsférabeli szervezetek ellenőrzése alatt álló, tagállamban letelepedett és közérdeket szolgáló pénzügyi intézményeknek vagy a KRR 38. cikke (4) bekezdése b) pontjának iii) alpontjában említett, a köz- vagy magánjog alá eső szervezeteknek közvetlenül odaítélhető.

⁽⁴²⁾ A tagállamok ugyancsak kijelölhetnek közvetítő szervezetet a közsférabeli szervek közötti együttműködés keretében. Ezt követően a közvetítő szervezet delegálhatja a pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatát a közsférabeli szervek közötti együttműködés révén, illetve a közvetítő szervezet egységen belüli jogi személyére.

⁽⁴³⁾ Egységen belüli jogi személlyel való szerződéskötés esetén a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezetnek fizetendő összeget fizetheti közvetlenül az irányító hatóság vagy, közvetve, az irányító hatósággal együttműködő, közsférabeli szervezet. A C-480/06. sz. Bizottság kontra Németország ügy tárgya az a szerződés, amelynek értelmében Hamburg város köztisztasági szolgálata négy Landkreise (területi közigazgatási egység) számára 120 000 tonna kapacitást tart fenn évente, minden egyes érintett fél tekintetében ugyanazon módszer alapján kiszámított áron. Ezt az árat a létesítmény üzemeltetőjének – a Hamburg város köztisztasági szolgálatával szerződést kötő félnek – fizették e köztisztasági szolgálat közvetítésével (lásd az 5. pontot).

3.6.1. A közsférabeli szervek közötti együttműködés feltételei a 2014/24/EU irányelv átültetéséig vagy 2016. április 18-ig (a kettő közül a korábbi időpontig)

A 2014/24/EU irányelv bevezetése előtt a közsférabeli szervek között köthető szerződések (közsférabeli szervek közötti együttműködés) feltételei⁽⁴⁴⁾ kívül estek a közbeszerzési szabályok hatályán, azokat az ítélezési gyakorlat határozta meg.

A közsférabeli szervek közötti együttműködés biztosítja, hogy az általuk végzendő közszolgáltatási feladatokra nem kell a közbeszerzés szabályait alkalmazni⁽⁴⁵⁾. A közbeszerzési jogszabályok nem alkalmazandók, amennyiben:

- az ilyen szerződések kizárólag közigazgatási szervek között, magánjogi jogalany közreműködése nélkül jönnek létre,
- egyetlen magánszolgáltató sem kerül versenytársaival szemben előnyösebb helyzetbe⁽⁴⁶⁾, és
- az együttműködést kizárólag a közérdek szolgálatán alapuló megfontolások és követelmények határozzák meg⁽⁴⁷⁾.

A pénzügyi eszközökhöz kapcsolódóan nincs kialakult ítélezési gyakorlat a közsférabeli szervek közötti együttműködésre vonatkozóan. Ugyanakkor más területekről hozható példákkal érzékeltető az EB álláspontja arra vonatkozóan, hogy az együttműködést kizárólag a közérdekű célok megvalósításához kapcsolódó megfontolások és követelmények mozgatják-e.

Az EB elismerte, hogy azzal, hogy az irányadó EU-jogszabályokban rögzített kötelezettségek végrehajtása érdekében a hulladékártalmatlanítás területén együttműködést alakítanak ki, a helyi önkormányzatok közszolgálati feladatot hajtának végre⁽⁴⁸⁾.

Az EB elemezte egy egyetem és egy magánjogi formában működő korlátozott felelősségű társaság között egy felsőoktatási számítógépes irányítási rendszer beszerzése céljából kialakított együttműködést. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az egyetem és a társaság között létesített együttműködésnek nem célja közszolgáltatási feladat elvégzése, mivel az utóbbit nem bízták meg közvetlenül közszolgálati feladat elvégzésével⁽⁴⁹⁾.

A közsférabeli szervek között pénzügyi eszköz végrehajtására kialakított együttműködéshez az szükséges, hogy az együttműködő felek a köz érdekében végezzék feladatukat. Erre akkor kerül sor, ha az ajánlatkérő szerv/a megbízott jogi személy valamennyi tevékenységét a törvényben előírt közfeladat keretében végzi; ennek eredményeként a pénzügyi eszköz végrehajtása lehetővé teszi, hogy a szervezetek végrehajtsák az EU vagy a nemzeti jogszabályok által hozzájuk rendelt feladatokat, például, a szociális intézkedések vagy egyes kkv-k finanszírozását, illetve a gazdasági fejlődés és a kutatás támogatását. Működési célok irányító hatóság (közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet) általi megvalósítása vagy adott programban ismertetett (nem támogatás jellegű, például, IT-eszközök fejlesztésére vagy az ESBA megvalósításán dolgozó munkavállalók elhelyezéséhez szükséges iroda bérlésére irányuló) tevékenységek közérdekű feladatnak tekinthetők. Amennyiben ugyanezen célokat és tevékenységeket egyéb közsférabeli szervek érik el, illetve végzik, ez teret engedhet közsférabeli szervek közötti együttműködésnek.

A közsférabeli szervek közötti együttműködést kizárólag a közérdekkel kapcsolatos megfontolások vezérelhetik, amelyeket eseti alapon kell értékelni.

Az ajánlatkérő szervként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet által a pénzügyi eszköz végrehajtásáért a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezetnek fizetett díj megegyezik a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet szolgáltatásait igénybe vevő más közsférabeli szervek által ugyanazon kedvezményezett típusnak nyújtott ugyanazon pénzügyi termékért fizetett díjjal, feltéve, hogy az irányítási költségekre és díjakra irányadó rendelkezéseket betartják (lásd a BFR 12. és 13. cikkét).

⁽⁴⁴⁾ Az EU joganyagában nincs a szerződésekre alkalmazható formális előírás.

⁽⁴⁵⁾ C-480/06. sz. Bizottság kontra Németország ügy, 37. pont és 44–47. pont és a C-159/11. sz. ASL Lecce ügy, 35–37. pont.

⁽⁴⁶⁾ Amennyiben a közsférabeli szervek nem tudják egymás közötti együttműködéssel biztosítani a szolgáltatások 100 %-át és a fennmaradó részre magán szerződő féllel szerződést kell kötni, azt adott esetben közbeszerzési eljárásban kell megtenni az egyenlő bánásmód biztosítása érdekében.

⁽⁴⁷⁾ C-480/06. sz. Bizottság kontra Németország ügy, 44–47. pont.

⁽⁴⁸⁾ C-480/06. sz. Bizottság kontra Németország ügy 37. pont.

⁽⁴⁹⁾ A C-15/13. sz. Technische Universität Hamburg-Harburg, Hochschul-Informations-System GmbH kontra Datenlotsen Informationssysteme GmbH ügy, 16 és 35. pont.

Összegzés:

A 2014/24/EU irányelv átültetéséig vagy 2016. április 18-ig (a kettő közül a korábbi időpontig) azon irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet, amely ajánlatkérő szervként jár el, az ítélezési gyakorlatban rögzített feltételektől függően, igazgatási együttműködési megállapodást köthet a pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával megbízott, közsférabeli szervezettel.

3.6.2. *A közsféra szervezetei közötti együttműködés feltételei a 2014/24/EU irányelv átültetése vagy 2016. április 18. után*

A 2014/24/EU irányelv 12. cikkének (4) bekezdése értelmében nem tartozik az irányelv hatálya alá a kizárólag két vagy több ajánlatkérő szerv által kötött szerződés az alábbi három feltétel teljesülése esetén:

- i) a szerződés a részt vevő ajánlatkérő szervek közötti együttműködést hoz létre vagy valósít meg annak érdekében, hogy az általuk teljesítendő közszolgáltatásokat teljesítsék, közös céljaik megvalósítása érdekében. Működési célok irányító hatóság (közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet) általi megvalósítása vagy adott programban ismertetett (nem támogatás jellegű, például, IT-eszközök fejlesztésére vagy az ESBA megvalósításán dolgozó munkavállalók elhelyezéséhez szükséges iroda bérlésére irányuló) tevékenységek közérdekű feladatnak tekinthetők.
- ii) az együttműködés megvalósítását kizárólag a közérdekkel kapcsolatos megfontolások vezérik (lásd a fenti 3.6.1. szakaszban ismertetett következményeket a javadalmazásra vonatkozóan).
- iii) a részt vevő ajánlatkérő szervek az együttműködés által érintett tevékenységeknek kevesebb, mint 20 %-át végzik a nyílt piacon. Ebből következően a korlátozás nem vonatkozik az együttműködéssel nem érintett piaci tevékenységre.

Az utolsó feltétel értelmében, amely szigorúan korlátozza az együttműködéssel nem érintett piaci tevékenységeket, a részt vevő ajánlatkérő szervek az együttműködés által érintett tevékenységeknek kevesebb mint 20 %-át végezhetik a nyílt piacon.

Amennyiben a közsférabeli szervek közötti együttműködésben részt vevő felek nem folytatnak gazdasági tevékenységet vagy másokkal versengő tevékenységet, teljesül a 12. cikk (4) bekezdésének c) pontja, mivel nem folyik nyílt piaci tevékenység.

A 2014/24/EU irányelv 12. cikke (5) bekezdésének értelmében a tevékenységek százalékos arányának megállapításához az átlagos összárbevétel vagy más megfelelő, tevékenység alapú mérőszámot, például az érintett jogi személynél vagy az ajánlatkérő szervnél a szerződés odaítélését megelőző három évben a szolgáltatások, áruk és építési beruházások miatt felmerülő költségeket kell figyelembe venni. Meghatározásánál fogva a számítás nem tartalmazza az együttműködés keretében, újonnan elvégzett tevékenységeket, vagyis azokat, amelyeket a részt vevő ajánlatkérők egyike sem végzett az együttműködést megelőzően.

Amennyiben az érintett jogi személy vagy ajánlatkérő szerv létrehozásának vagy tevékenysége megkezdésének időpontja vagy tevékenységeinek átszervezése miatt nem áll rendelkezésre az előző három évre vonatkozó árbevételi adat vagy más tevékenység alapú mérőszám, például a költségek összege, illetve az már nem releváns, elegendő azt bizonyítani – főként üzleti előrejelzések segítségével –, hogy a tevékenységek mérése hiteles.

A fenti 3.6.1. szakaszban ismertetett konstrukciók ⁽⁵⁰⁾ ugyancsak rendelkezésre állnak.

Összegzés:

A 2014/24/EU irányelv átültetése vagy 2016. április 18. után az ajánlatkérő szervként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet a közsférabeli szervek közötti, az irányelvben rögzített feltételeknek megfelelő együttműködési megállapodást köthet olyan más ajánlatkérő szervekkel, amelyekre a pénzügyi eszközök végrehajtásának feladata delegálható. A fenti 3.6.1. szakaszban ismertetett konstrukciók ugyancsak rendelkezésre állnak.

⁽⁵⁰⁾ vagyis az ajánlatkérőként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet és egy másik, 100 %-os köztulajdonban álló jogi személyt ellenőrző, a pénzügyi eszközt végrehajtani képes ajánlatkérő szervezet (azaz egységen belüli jogi személy) közötti szerződés, illetve az ajánlatkérő szervként eljáró irányító hatóság, közvetítő szervezet vagy alapok alapját végrehajtó szervezet és a pénzügyi eszközt végrehajtó ajánlatkérő szerv közötti közvetlen szerződés.

Példa:

A Gazdasági Minisztérium ellenőrzést gyakorol egy 100 %-os köztulajdonban lévő fejlesztési bank felett, amelynek jogszabályi feladata hitel-és garancianyújtás kvv-k részére, azzal a céllal, hogy ösztönözze az innovációt az ország egész területén.

Y régió a régióbeli innovációt támogató programot valósít meg. A nemzeti fejlesztési bank felett sem egyedül, sem más-sal együtt nem gyakorol ellenőrzést. Ezért kettejük között nem áll fenn egységen belüli kapcsolat.

Egységen belüli együttműködés abban az esetben lehetséges, ha az ilyen típusú együttműködés feltételei fennállnak:

1. A Gazdasági Minisztérium és az Y régió vagy a fejlesztési bank és az Y régió között létrejött együttműködési szerződés kötelező célja annak biztosítása, hogy a minisztérium és az Y régió által teljesítendő közszolgáltatást teljesítsék, közös céljaik megvalósítása érdekében. Az Y régiót illetően elegendő, ha az innováció régióbeli támogatása a program egyik célja.
2. Az együttműködés megvalósítását kizárólag a közérdekkel kapcsolatos megfontolások vezérelhetik. Különösen a szolgáltatás ellenértékét kell ugyanazon feltételekkel biztosítani a régió részére, mint a minisztérium részére. Amennyiben azon pénzügyi terméket, amelynek végrehajtására a régió a bankot felkéri, a bank már nyújtja a minisztérium részére, az e termékeket biztosító bank ugyanazokat a díjakat és költségeket számolja fel a régiónak a pénzügyi termék végrehajtásáért. Amennyiben azon pénzügyi terméket, amelynek végrehajtására a régió a bankot felkéri, a bank nem nyújtja, a nemzeti fejlesztési bank ugyanazokat a díjakat és költségeket számolja fel a régiónak, mint amelyeket a minisztériumnak számol fel.
3. A részt vevő ajánlatkérő szervek az együttműködés által érintett tevékenységeknek kevesebb, mint 20 %-át végzik a nyílt piacon. A nemzeti fejlesztési bank nem nyújthatja a nyílt piacon az együttműködéssel érintett finanszírozástípust (azaz bizonyos szektorban működő bizonyos kedvezményezett-típusnak nyújtott pénzügytermék-típust, például tőkét az innovációt célul tűző, induló vállalkozásoknak) a szerződés odaítélését megelőző három évben elért átlagos teljes árbevétel 20 %-át meghaladó mértékben.

Amennyiben a nemzeti fejlesztési bank teljesíti a BFR 7. cikkében foglalt követelményeket, az Y régió szerződést köthet a bankkal és közvetlenül alá is írhatja a szerződést.

3.7. A BFR 7. cikkében foglalt követelmények

BFR 7. cikke az irányító hatóság által a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet kiválasztásakor alkalmazandó kritériumokat rögzíti. A 7. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályokat alkalmazni kell a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek kiválasztására (az EBB és az EBA kivételével) a szerződéses összetétől és az érintett szervezetekre alkalmazott kiválasztási eljárástól függetlenül (nyílt ajánlati felhívás, tárgyalásos eljárás, versenyljárás és közvetlen szerződés-odaítélés). A BFR 7. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések a pénzügyi közvetítőknél az alapok alapját végrehajtó szervezet általi kiválasztására vonatkoznak.

A BFR 7. cikkének (2) bekezdése, emlékeztetve az átláthatóság és a diszkrimináció tilalmának a Szerződésben foglalt elvére, rögzíti, hogy a kiválasztás folyamatának átláthatónak és objektíve indokoltnak kell lennie és nem eredményezhet összeférhetlenséget.

Amikor egy harmadik fél pénzügyi eszköz végrehajtására kap megbízást a közbeszerzési irányelvben meghatározott valamelyik közbeszerzési eljárásnak megfelelően, a BFR 7. cikkére tekintettel be kell vezetnie legalább a kiválasztás és az odaítélés kritériumait és feladatmeghatározásnak az alábbi, a 3.7.1–3.7.3. szakaszban foglalt elemeit. Ettől eltérő esetben, azaz a szerződés közvetlen odaítélésekor a BFR 7. cikkében foglalt kiválasztási követelményeket kell alkalmazni, azonban nem a kiválasztás és nem az odaítélés kritériumaiként és nem is a feladatmeghatározásban jelzett elemekként.

3.7.1. A kiválasztás szempontjai

A BFR 7. cikke (1) bekezdésének a)–f) pontjában és 7. cikke (2) bekezdésének első pontjában meghatározott kritériumok annak a szervezetnek a jogképességéhez, pénzügyi, gazdasági és szervezeti kapacitásához kapcsolódnak, amelyet a pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatával bíznak meg. Ebből következően minimálisan az alább meghatározott kritériumokat kell alkalmazni.

3.7.1.1. Jogképesség

A megbízandó szervezet jogképességét annak érdekében szükséges ellenőrizni, hogy meggyőződhessünk arról, hogy a szervezet – a nemzeti jogszabályok és az EU jogszabályai szerint is – elvégezheti a pénzügyi eszköz végrehajtásának feladatát. A kiválasztási folyamat során tehát ellenőrizni kell, rendelkezik-e az uniós és a nemzeti jog vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő végrehajtási feladatok ellátásához szükséges felhatalmazással (a BFR 7. cikke (1) bekezdésének a) pontja).

3.7.1.2. Gazdasági és pénzügyi kapacitás

A pénzügyi eszköz végrehajtásával megbízott szervezetnek rendelkeznie kell a munka elvégzéséhez szükséges gazdasági és pénzügyi kapacitással. A kiválasztási folyamat során tehát meg kell bizonyosodni arról, hogy a szervezet gazdasági és pénzügyi életképessége megfelelő (a BFR 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja). A megfelelőséget a végrehajtás tárgyát képező feladattípusnak és a végrehajtás módjának, ezen belül az időtartamnak a figyelembevételével kell ellenőrizni.

3.7.1.3. Szervezeti kapacitás

A pénzügyi eszköz végrehajtásával megbízott szervezetnek a program végrehajtásának összefüggésében rendelkeznie kell a pénzügyi eszköz végrehajtásához szükséges szervezeti kapacitással egy program végrehajtásának összefüggésében, azaz

- rendelkeznie kell a pénzügyi eszköz végrehajtásához szükséges kapacitással, ezen belül az irányító hatóság számára megfelelő biztosítékot nyújtó szervezeti struktúrával és irányítási kerettel (a BFR 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja). Az irányító szervezetnek értékelnie kell, hogy a végrehajtás feladatával megbízott szervezetben működő rendszert mennyire jól irányítják és ellenőrzik. A működő rendszernek az alábbi szempontokra kell kiterjednie: tervezés, kialakítás, kommunikáció, a folyamat összevetése a célokkal és ennek folyamatos figyelemmel kísérése, kockázatkezelés és üzleti kontroll.
- hatékony és eredményes belső kontrollrendszert kell működtetnie (a BFR 7. cikke (1) bekezdésének d) pontja). Eredményes és hatékony belső ellenőrzési rendszerrel biztosítható, hogy a pénzügyi eszköz(ök) végrehajtásának feladatával megbízott szervezet megfelelő kontrollkörnyezetet alakított ki és végrehajtja a kockázatenyhítés, - értékelés, -utánkövetés érdekében kialakított eljárásokat.
- pontos, teljes körű és megbízható információkat időben biztosító számviteli rendszert alkalmaz (a BFR 7. cikke (1) bekezdésének e) pontja).

3.7.1.4. Tapasztalat

A pénzügyi eszköz hatékony végrehajtására legalkalmasabb szervezet kiválasztása érdekében az irányító hatóságnak kellő mértékben figyelembe kell vennie a pénzügyi eszköz végrehajtásával megbízott szervezetnek a hasonló (nem szükségesszerűen EU-alapokkal kapcsolatos) pénzügyi eszközök végrehajtása terén szerzett általános tapasztalatát, valamint kifejezetten a javasolt csoport tagjainak szakértelmét és tapasztalatát (a BFR 7. cikkének (2) bekezdése). A csoportot alkotó tagok tapasztalatának megítélésekor e követelmény nem akadályozhatja újonnan megalapított jogi személy kijelölését. A csoportot alkotó tagok tapasztalata rendszerint a szerződés odaítélésének egyik kritériuma, mivel ez az ajánlat, nem az ajánlattevő szempontjából releváns (ez alapján lehet megítélni, hogy ki fog a pályázatot szolgáltatások nyújtásában részt venni).

3.7.2. Az odaítélés kritériumai

A BFR 7. cikke (2) bekezdésének a)–f) pontjában meghatározott második kritériumcsoport a pénzügyi eszköz végrehajtására kötött szerződés tárgyához kapcsolódik. Ebből következően minimálisan az alább meghatározott kritériumokat kell alkalmazni. A pénzügyi eszköz végrehajtását végző szervezetek által benyújtott ajánlatok értékelésekor a legalacsonyabb ár vagy költség (azaz a pénzügyi eszközök kezelése esetén kizárólag kezelési díj vagy kezelési költség) módszerének alkalmazása nem tenné lehetővé, hogy az irányító hatóságok az értékelési minimumkritériumok teljes skáláját alkalmazzák. Következésképpen a pénzügyi eszköz végrehajtását végző szervezetek kiválasztását végző irányító hatóságoknak a lehető leggazdaságosabb módszertant kell alkalmazniuk az ajánlatok értékeléséhez.

3.7.2.1. Befektetési módszertan

Az irányító hatóságnak az ajánlattevő ajánlatában javasolt befektetési módszertan alapján, a pénzügyi közvetítők vagy – az esettől függően – a végső kedvezményezettek kiválasztása tekintetében, a végső kedvezményezetteknek nyújtott támogatással kapcsolatban alkalmazott feltételek – ezen belül az árazás – tekintetében, továbbá – amennyiben a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet saját pénzügyi forrásait allokálja a pénzügyi eszközhöz vagy megosztja a kockázatokat – az érdekek összehangolása és az esetleges összeférhetlenség enyhítése érdekében javasolt lehetséges intézkedések tekintetében kell értékelnie az ajánlatokat.

- a pénzügyi közvetítők vagy – adott esetben – a végső kedvezményezettek kiválasztásához és értékeléséhez használt módszertan megalapozottsága és hitelessége (a BFR 7. cikke (2) bekezdésének a) pontja),
- a végső kedvezményezetteknek nyújtott támogatásra vonatkozóan alkalmazott feltételek, ideértve az árazási feltételeket (a BFR 7. cikke (2) bekezdésének c) pontja). Az árazásnak a különféle szolgáltatástípusok és a szokásos kereskedelmi ügyletekhez képesti további kedvezmények (pl. fedezetcsökkentés, fizetési nehézségek esetén visszafizetési konstrukciók, komplex projektek esetén szakmai, illetve pénzügyi tanácsadás lehetősége stb.) árát kell tartalmaznia. Amikor a szolgáltató nem határozza meg előzetesen egy adott szolgáltatástípus árát, az árkalkuláció vagy kellően részletes becslés módszertanát előre kell jelezni és közölni kell,

A feltételek ölthetik egyszerű lépésekből álló iránymutatás formáját is, amely segítséget nyújt a végső kedvezményezettnek, hogyan terjesszék elő befektetés iránti kérelmüket, továbbá a szerződés által nyújtott szolgáltatásokkal és a szerződés által fedezett díjakkal kapcsolatban,

- azokban az esetekben, amikor a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet saját pénzügyi forrásokat alokál a pénzügyi eszközre vagy megosztja a kockázatot, az érdekek összehangolása és az esetleges összeférhetlenségek kezelése érdekében javasolt intézkedések (a BFR 7. cikke (2) bekezdésének f) pontja). Az érdekek befektetők közötti eredményes összehangolását célzó intézkedés lehet megfelelő kockázat- és nyereségmegosztási struktúra kialakítása a szervezet által befektetett pénzügyi forrásokra vonatkozóan⁽⁵¹⁾.

3.7.2.2. További források bevonásának képessége⁽⁵²⁾

Ahhoz, hogy az adott pénzügyi eszköz a lehető legerőteljesebb multiplikátorhatást fejtse ki, pénzügyi eszköz végrehajtásával megbízandó szervezet kiválasztásakor az egyik alkalmazandó kritérium az kell, hogy legyen, hogy a szervezet milyen mértékben képes a program-hozzájárulásokon felül finanszírozási forrásokat bevonnia a végső kedvezményezettbe (a BFR 7. cikke (2) bekezdésének d) pontja). Az ajánlatokat tehát annak alapján kell értékelni, hogy a szervezetnek van-e kapacitása további befektetések megvalósítására.

3.7.2.3. A befektetési tevékenység addicionalitása⁽⁵³⁾

Ahhoz, hogy az ESBA intervenciója valóban hozzáadott értéket képviseljen, pénzügyi eszköz végrehajtásával megbízandó szervezet kiválasztásakor az egyik alkalmazandó kritérium annak bemutatása a szervezet részéről, hogy a pénzügyi eszköz végrehajtása a jelenleg folytatott tevékenységén felüli további tevékenység (BFR 7. cikke (2) bekezdésének e) pontja).

3.7.2.4. Irányítási költségek és díjak

A pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet ajánlatának kiválasztásakor alkalmazandó kritériumok egyikét az irányító hatóságnak nyújtott szolgáltatás „árát” alkotó irányítási költségek és díjak jelentik. Figyelembe kell venni a számításukhoz javasolt módszertant.

3.7.3. A feladatmeghatározás elemei

Az ajánlattevők által elfogadandó feltételeket célszerű belefoglalni a feladatmeghatározásba. A feladatmeghatározásba történő beépítés nem az egyetlen módja a megfelelés garantálásnak, azonban biztosítja, hogy a potenciális pályázók tudjanak ezekről a feltételekről.

Annak érdekében, hogy ellenőrizni lehessen a pénzügyi eszköz(ök) végrehajtásával megbízott szervezet által kialakított és megvalósított eljárásoknak való megfelelést, a szervezet aláveti magát a tagállami ellenőrző szervek, a Bizottság és az Európai Számvevőszék által végzett auditoknak (a BFR 7. cikke (1) bekezdésének f) pontja). Ennek érdekében ezt a feltételt célszerű belefoglalni a pályázati felhívás és a releváns finanszírozási megállapodás feladatmeghatározásába⁽⁵⁴⁾. A KRR 38. cikkének (4) bekezdésében foglaltak teljesítéséhez, javasoljuk, hogy a feladatmeghatározás tartalmazza, hogy a pénzügyi eszközt végrehajtó szervezet alapítói és üzleti kapcsolatai között nem lehetnek olyan jogi személyek, amelyeket az Európai Unióval a nemzetközileg elfogadott adóügyi standardok tekintetében nem együttműködő joghatóságok területén hoztak létre, továbbá, hogy a kiválasztott pénzügyi közvetítő(k)el kötött szerződésekben át kell ültetni ezeket a követelményeket.

4. Hivatkozások, linkek

SEC(2011) 1169 végleges, BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM az uniós közbeszerzési jognak az ajánlatkérő szervek közötti kapcsolatokra (állami szervek közötti együttműködés) történő alkalmazásáról.

⁽⁵¹⁾ Vö. Útmutató jegyzék a kedvezményes javadalmazáshoz EGESIF_15-0030-00.

⁽⁵²⁾ Az a követelmény, miszerint a pályázónak igazolnia kell, hogy rendelkezik további források bevonásának képességével, kiválasztási kritérium is lehet, amennyiben az ajánlatkérő vizsgálni kívánja, hogy bevont-e a vállalkozó a múltban további forrásokat pályázat tárgyát képező pénzügyi eszköztől eltérő eszközök vonatkozásában.

⁽⁵³⁾ Az a követelmény, hogy a pályázó demonstrálja a befektetési tevékenység addicionalitását, alternatív kiválasztási kritérium lehet, ha az ajánlatkérő szerv fel akarja mérni, hogy végre tud-e hajtani a vállalkozó további befektetéseket.

⁽⁵⁴⁾ Meg kell jegyezni, hogy az EBB-t (azaz a KRR 2. cikke (23) bekezdésének megfelelően az EBB-t és az EBA-t) illetően, a BFR 9. cikke (3) bekezdésének értelmében az irányító hatóságnak egy, a Bizottság által kidolgozott egységes keret alapján működő vállalkozást kell megbíznia az ellenőrzések elvégzésével. Az EBB kivételével, a pénzügyi eszközöket végrehajtó szervezetek ellenőrzését az ellenőrzést végző hatóságok közvetlenül vagy külső cég bevonásával végezhetik. Utóbbi esetben a cég kiválasztására a közbeszerzési szabályokat és elveket kell alkalmazni.

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/public_public_cooperation/sec2011_1169_en.pdf

2004/18/EK irányelv

2014/24/EU irányelv

Útmutató jegyzék a kedvezményes javadalmazáshoz EGESIF_15-0030-00
